



# KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

REPUBLICA SLOVENIJA

Številka: 06288-8/2012-1  
Datum: 30/05/2012

Vlada Republike Slovenije  
Janez Janša, predsednik vlade  
E: [gp.kpv@gov.si](mailto:gp.kpv@gov.si)

Ministrstvo za finance  
Dr. Janez Šušteršič, minister  
E: [gp.mf@gov.si](mailto:gp.mf@gov.si)

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo  
Mag. Radovan Žerjav, minister  
E: [gp.mg@gov.si](mailto:gp.mg@gov.si)

Ministrstvo za infrastrukturo in prostor  
Zvonko Černač, minister  
E: [gp.mzip@gov.si](mailto:gp.mzip@gov.si)

Agencija za upravljanje kapitalskih naložb RS  
Dagmar Komar, predsednica uprave  
Marko Golob, član uprave  
Danilo Grašič, član uprave  
E: [tajnistvo@auknrs.si](mailto:tajnistvo@auknrs.si)

---

Spoštovani,

Komisija za preprečevanje korupcije (komisija) je seznanjena z dejstvom, da v teh dneh potekajo priprave za sklice skupščin več družb, v katerih ima država 100% ali večinski delež; nekatere (npr. DARS) so bile že opravljene. Poznano nam je tudi, da se poleg kadrovskih zadev pri pripravah dnevnega reda skupščin izpostavlja vprašanje podelitve razrešnic, revizij poslovanja in ugotavljanje individualne odgovornosti poslovnih in nadzornih organov. Pri tem očitno prihaja do različnih pogledov ključnih akterjev - resornih ministrstev oziroma vlade, članov uprave AUKN ter uprav ali nadzornih svetov družb v državni lasti – ne samo glede vsebine, ampak tudi glede razlage pristojnosti omenjenih organov po spremenjenem zakonu o AUKN. Očitno namreč je, da ne prihaja samo do vsebinskih ampak tudi pravno postopkovnih zapletov pri razlagi oziroma pravilni uporabi določil ZUKN, ki urejajo in zadevajo pravno veljavno sprejemanje odločitev uprave (kolegijskega organa) in vloge vlade oziroma resornih ministrstev v tem postopku (pri čemer so slednji po vedenju komisije seznanjeni z odprtimi

pravnimi vprašanji, ki nazadnje lahko, če ne bodo v najkrajšem času razrešena, povzročijo neveljavnost sprejetih upravljalških sklepov oziroma odločitev).

V tem pogledu je aktualna skupščina NKBM d.d., pri kateri ni soglasja glede predlogov za razširitev dnevnega reda z dodatnimi točkami in predlogi sklepov, ki bi narekovali seznanitev s poročili, revizijami in drugimi aktivnostmi za ugotavljanje odgovornosti določenih oseb iz skupine NKBM ter vložitev tožb za povrnitev škode, ki naj bi družbi nastala zaradi kršitev dolžnega ravnanja posameznikov v organih poslovanja in nadzora. Podobna vprašanja se odpirajo tudi glede NLB d.d., verjetno pa bodo izpostavljena tudi glede drugih družb kot so HSE, Telekom, Slovenske železnice ipd..

Komisija je v zvezi z omenjeno problematiko v zadnjih dneh prejela več (tudi nasprotujočih si) informacij in dokumentov, zaradi katerih meni, da je pomembno vse naslovnike tega dopisa seznaniti z našim stališčem, navsezadnje pa tudi z dejstvom, da dogajanje okoli kadrovskih in drugih skupščinskih zadev v povezavi z omenjenima bankama podrobneje spremljamo, saj imamo glede obeh odprtih več postopkov zaradi suma koruptivnih ravnanj.

Prejšnji teden smo v zvezi s tem imeli tudi pogovore z posameznimi predstavniki AUKN, Ministrstva za finance in tudi z ministrom za finance dr. Janezom Šušteršičem. V teh je komisija podala svoje videnje pričakovanega ravnanja odgovornih oseb države in AUKN (tudi v luči Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, ki vse omenjene v celoti zavezuje), ki zastopajo in upravljajo kapitalske naložbe Republike Slovenije. Pri tem smo poudarili zlasti dejstvo, da je z nedavno spremembo zakona o AUKN, ki je omejil pristojnosti agencije, vlada s svojimi resornimi ministrstvi v veliki meri prevzela neposredno odgovornost za upravljanje z družbenimi v večinski državni lasti. To je tudi ključen razlog tega dopisa in izbire naslovnikov, za katere komisija meni, da imajo glede izvrševanja upravljalških pravic na državni lastnini ne samo pravico, ampak tudi dolžnost skrbnega odločanja o (ne)podeljevanju razrešnic, (ne)razčiščevanju preteklih spornih poslov in (ne)ugotavljanju individualne odgovornosti zanje.

V sled omenjenega dejstva vas komisija obvešča, da na podlagi prijav ali na lastno pobudo zaradi sumov koruptivnega ravnanja odgovornih oseb (v poslovodstvih, nadzornih organih ali/in na drugih visokih položajih znotraj družb) že več mesecev vodi postopke v zvezi z različnimi gospodarskimi družbami v večinski državni lasti. Med obravnavanimi subjekti so tudi gospodarske družbe in posamezne poslovodne ali nadzorne osebe iz Skupine NLB d.d., Nove KBM d.d., Družbe za avtoceste v RS d.d., Telekom d.d. in gospodarske družbe Slovenske železnice d.d. V povezavi z mnogimi od teh družb se vodijo tudi posamezni predkazenski postopki.

Pri obravnavi sumov koruptivnih ravnanj in drugih kršitev ZIntPK komisija - zlasti pri bankah v večinski državni lasti - ugotavlja številna in različna korupcijska tveganja, med katerimi izpostavljamo predvsem:

- vertikalna in horizontalna poslovna razmerja med člani uprav in ostalimi uslužbenci bank, se pogosto dopolnjujejo s spornimi neformalnimi in notranje netransparentnimi dogovori med člani uprav bank, nadzornih svetov in vodstvenimi delavci bank;
- netransparentno kadrovanje kandidatov na pomembna delovna mesta v bankah;
- netransparentne kriterije določanja VIP komitentov, odobravanja in/ali reprogramiranja ali odpisovanja kreditov;
- netransparentnost formalnih poslovnih razmerij med matičnimi družbami in družbami v njihovi neposredni ali posredni večinski lasti, ki se pogosto dopolnjujejo s spornimi neformalnimi poslovnimi odnosi, negospodarnimi in nevestnimi poslovnimi odločitvami v škodo družbe;
- nadzorni sveti neučinkovito nadzorujejo vodenje poslov družbe, ter opuščajo ugotavljanje in uveljavljanje odgovornosti;
- pomanjkljivo in premalo učinkovito izvajanje nadzora s strani Banke Slovenije.

Omenjena tveganja niso posploševanja, ampak konkretne ugotovitve posameznih postopkov, ki pa jih - ker ti še potekajo ali pa so povezani s predkazenskimi postopki - s tovrstnim dopisom brez ogrožanja interesov postopkov ni mogoče bolj konkretizirati. Glede vseh zgoraj omenjenih družb torej obstajajo konkretni sumi, s konkretnimi imeni in konkretnimi dokumenti (bodisi zunanjimi ali notranjimi revizijami), s katerimi navsezadnje razpolaga tudi komisija, ki bi že lahko utemeljevali prve postopke ugotavljanja odgovornosti s strani lastnika.

Ravnanja, ki jih komisija zaznava, imajo za posledico izrazito tvegane poslovne odločitve, ki povzročajo ali lahko povzročijo neupravičene koristi določenim posameznikom oziroma poslovnim partnerjem in gospodarsko ter finančno škodo samim družbam oziroma Republiki Sloveniji, posredno pa javnofinančnimi sredstvi. Napačno je tudi prepričanje, da gre pri tem zgolj posle iz preteklosti, povezane s podeljevanjem kreditov. Podobni vzvodi, pritiski in korupcijska tveganja delujejo tudi danes pri poskusih reprogramiranja kreditov, odpisovanja dolgov, kadrovskih odločitvah ipd..

V posameznih postopkih - nekateri so že v zaključni fazi - bo komisija pripravila zaključne ugotovitve in jih skladno z zakonom posredovala pristojnim institucijam, v nekaterih primerih pa tudi javno objavila.

Komisija lahko razume pomislek, da predstavlja v času trenutne finančne in gospodarske krize razčiščevanje preteklih nepravilnosti in odpravljanje obstoječih korupcijskih tveganj dodatno obremenitev ugleda (in vrednosti) teh družb. Ne more pa komisija v luči ZIntPK sprejeti tovrstnega pomisleka za legitimen razlog morebitnega zanemarjanje dolžnega ravnanja skrbnega lastnika oziroma upravljalca, ki sta v trenutni situaciji AUKN in vlada. Pravica in dolžnost lastnika je, da v razmerju do odgovornih oseb v podjetjih v državni lasti ugotavlja in uveljavlja vse vrste odgovornosti, ne pa pasivno čaka na morebitno kazensko odgovornost ali zaključne ugotovitve KPK. Gre za javno premoženje in lastnik ima možnost za dosledno uporabo vseh predpisanih upravljavskih in nadzorstvenih mehanizmov ter drugih ukrepov za ugotavljanje odgovornosti članov organov poslovanja in nadzora, vključno s civilnimi-odškodninskimi postopki, predvsem pa z odgovorno uporabo (ne)razrešnice. Lastnik ima v mnogočem tako pravno kot operativno hitrejše in bolj učinkovite vzvode za odpravljanje nepravilnosti in ugotavljanje (civilne) odgovornosti posameznikov kot to velja za državne nadzorne in preiskovalne organe. Civilni odškodninski postopki ali vprašanja (ne)razrešnice imajo drugačne cilje, namene in dokazne standarde kot postopki pred sodiščem ali pred KPK. Potrebno pa jih je uporabiti. Trenutno smo v Republiki Sloveniji v paradoksalnem položaju, ko je to doslej na bančnem področju storil le tuj lastnik (primer Hypo banke), medtem, ko država, ki neposredno ali posredno upravlja s preko 60% kapitala slovenskih podjetij, tega nikoli ne stori.

Komisija se zaveda, da do cilja odpravljanja korupcijskih tveganj, boljšega in bolj transparentnega upravljanja z javnim premoženjem vodijo različne poti in da razčiščevanje na skupščinah ni edina možna. V tem primeru je potrebno predstaviti vsaj jasno in ne v nedolžno prihodnost odmaknjeno alternativo, predvsem pa pričeti uporabljati lastniška upravičenja v smeri ugotavljanja individualne odgovornosti in prekiniti z dolgoletno prakso "tiščanja glave v pesek" v smislu "ne moremo odločati na podlagi govoric in pavšalnih sumov", ter "ljudem še ni bilo nič dokazano v kazenskem postopku, zato niso potrebni nobeni ukrepi", ...

Komisija ne želi zveneti "pridigarsko", vendar je dolžna seznanjati odgovorne po samem Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije saj je organ, zavezan k zaščiti javnega interesa. Realno je pričakovanje, da bo vsaj v delu omenjenih družb prej ali slej prišlo do kazensko-sodnih epilogov in do epilogov pred KPK; čeprav postopki še niso zaključeni, lahko to z veliko gotovostjo zatrdimo tudi v takem dopisu. Paradoksalno bo, če se bo takrat (ponovno!) izkazalo, da je tisti, ki je prvi poklican za skrbno ravnanje z javnim premoženjem - lastnik -, za

odpravljanje korupcijskih tveganj in ugotavljanje odgovornosti, storil najmanj. In odgovornost bo spet ostala zgolj prazna beseda.

Če imate v zvezi z omenjeno problematiko dodatna vprašanja, smo vam na razpolago. Tudi sicer predlagamo, da se na to temo pristojne osebe iz vlade in AUKN sestanejo z nadzornimi in preiskovalnimi organi, kjer vam lahko – v določenem obsegu, pogojenim s postopkovno tajnostjo – damo dodatne informacije.

S spoštovanjem,



  
Goran Klemenčič  
PRESEDNIK

Poslano:

- naslovníkom (po e-pošti),
- zbirka dok. gradiva.